
Votaziun dal pievel

15 da matg 2022

Emprim project

Midada da la Lescha da films

Segund project

Midada da la Lescha da transplantaziun

Terz project

Surpigliada da l'Ordinaziun da la UE davart la Guardia europeica da cunfin e da costa (svilup da l'acquist da Schengen)

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Emprim project**Midada da la Lescha da films**

Curtamain	→	4–5
Detagls	→	10
Arguments	→	16
Text da votaziun	→	20

Segund project**Midada da la Lescha da transplantaziun
(cuntraproposta indirecta a l'iniziativa dal pievel
«Promover la donaziun d'organs e salvar vitas»)**

Curtamain	→	6–7
Detagls	→	26
Arguments	→	32
Text da votaziun	→	36

Terz project**Surpigliada da l'Ordinaziun da la UE
davart la Guardia europeica da cunfin e da costa
(svilup da l'acquist da Schengen)**

Curtamain	→	8–9
Detagls	→	42
Arguments	→	48
Text da votaziun	→	52

Il videos
da votaziun:

admin.ch/videos-rm

L'app davart
las votaziuns:

VoteInfo

Curtamain

Midada da la Lescha da films

Situaziun da partenza

Il s'emetturs da televisiun svizzers èn obligads d'investir 4 pertschient da lur svieuta en la cinematografia svizra. Uschia prestan els ina contribuziun impurtanta a favur da la produziun da films indigena. Films e serias vegnan dentant adina pli savens er purschids en l'internet sin dumonda (streaming). Per ils servetschs da streaming ch'èn activs sin plaun internaziunal na datti fin ussa nagina obligaziun d'investiziun en Svizra.

Il project

La midada da la Lescha da films prevesa ch'ils servetschs da streaming ston en l'avegnir medemamain investir 4 pertschient da la svieuta realisada en Svizra en la cinematografia indigena. Els pon ubain sa participar directamain a produziuns svizras da films u da serias ubain pajar ina taxa da cumpensaziun che va a favur da la promoziun dal film svizzer. Ultra da quai sto la purschida dal servetsch da streaming sa cumponer da 30 pertschient serias u films ch'èn vegnids producids en l'Europa. Cunter questa midada da la lescha èsi vegni fatg in referendum.

Detagls	→	10
Arguments	→	16
Text da votaziun	→	20

Dumonda
da votaziun

Vulais Vus acceptar la midada dal 1. d'october 2021 da la Lescha federala davart la producziun e la cultura da films (Lescha da films, LFi)?

Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament

Gea

Per il Cussegl federal ed il parlament serra la midada da la lescha ina largia ch'è resultada tras la transformaziun digitala. Ella eliminescha il tractament inegal d'emetturs da televisiun e da servetschs da streaming, rinforza nossa cinematografia e contribuescha a la diversidad culturala da la purschida digitala che daventa adina pli impurtanta.

[🔗 admin.ch/lescha-da-films](https://admin.ch/lescha-da-films)

Recumandaziun
dal comité
da referendum

Na

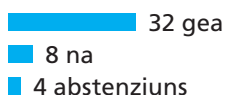
Per il comité da referendum n'èsi betg gist che la midada da la lescha sforza ils servetschs da streaming da mussar 30 pertschient films europeics. Films apprezzads da l'entir mund tirassan uschia la curta. Plinavant è il comité persvadì ch'ils abunaments per servetschs da streaming vegnissan pli chars pervia da l'obligaziun d'investiziun.

[🔗 filmquote-nein.ch](https://filmquote-nein.ch)

Votaziun en
il Cussegl nazional

Votaziun en
il Cussegl
dals chantuns

Curtamain

Midada da la Lescha da transplantaziun (cuntraproposta indirecta a l'iniziativa dal pievel «Promover la donaziun d'organs e salvar vitas»)

Situaziun da partenza

Durant ils ultims tschintg onns han en media var 450 persunas per onn survegnì en Svizra in u plirs organs d'ina persuna defuncta. La dumonda per organs è dentant bler pli gronda. Ina transplantaziun è ozendi mo pussaivla, sche la persuna defuncta ha dà il consentiment a la donaziun durant sia vita (model dal consentiment explicit). La voluntad da la persuna n'è però savens betg enconuschenta. Lura ston ils confamigliars decider. En la gronda part dals cas s'expriman els cunter ina donaziun d'organs.

Il project

Il Cussegl federal ed il parlament vulessan augmentar la schanza da pazientas e pazients da survegnir in organ. Els vulan perquai reglar da nov las donaziuns d'organs: Tgi che na vul betg far ina donaziun da ses organs, sto documentar quai durant sia vita (model dal consentiment presumà). Sch'ina persuna n'è betg s'opponida, partan ins dal fatg ch'ella veglia far ina donaziun da ses organs. Tuttina vegnan en quest cas dumandads ils confamigliars. Els pon refusar ina donaziun d'organs, sch'els san u supponan che la persuna pertutgada fiss sa decidida cunter ina donaziun. Sche nagin dals confamigliars n'è cuntanschibel, na dastgan nagins organs vegnir prelevads. La midada da la Lescha da transplantaziun è ina cuntraproposta indirecta a l'iniziativa dal pievel «Promover la donaziun d'organs e salvar vitas». Er l'iniziativa dal pievel pretenda da midar al model dal consentiment presumà, na regla dentant betg la rolla dals confamigliars. Ella è vegnida retratga sut la cundiziun che la midada da la Lescha da transplantaziun entria en vigur. Perquai ch'igl ha dà in referendum cunter la lescha, vegn il project suttamess al pievel.

Detagls	→	26
Arguments	→	32
Text da votaziun	→	36

Dumonda
da votaziun

Vulais Vus acceptar la midada dal 1. d'october 2021 da la Lescha federala davart la transplantaziun d'organs, da tessids e da cellas (Lescha da trans- plantaziun)?

Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament

Gea

Ina donaziun d'organs po salvar vitas. Per il Cussegl federal èsi perquai impurtant ch'ils organs da tut quellas personas che pon e vulan far ina donaziun sunter lur mort vegnian er propi transplantads. La nova procedura garantescha ch'ils confamigliars vegnan dumandads ed als distgargia en ina situaziun difficila.

admin.ch/lescha-da-transplantaziun

Recumandaziun
dal comité
da referendum

Na

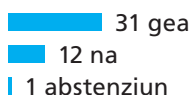
Tenor il comité datti – cun la nova lescha – adina personas che na san betg, ch'ellas stuessan s'exprimer cunter ina donaziun d'organs. Uschia vegnia acceptà ch'i vegnian prelevads organs d'umans cunter lur voluntad. Quai violeschia il dretg d'autodeterminaziun e d'integritad corporala.

organspende-nur-mit-zustimmung.ch

Votaziun en
il Cussegl nazional

Votaziun en
il Cussegl
dals chantuns

Curtamain

Surpigliada da l'Ordinaziun da la UE davart la Guardia europeica da cunfin e da costa (svilup da l'acquist da Schengen)

Situaziun da partenza

La Svizra fa part da la rait da segirezza da Schengen. Tar la controlla dals cunfins exterius da Schengen dat l'Agentura europeica da la guardia da cunfin e da costa (Frontex) sustegn operativ als stadis da Schengen. La Svizra collavura dapi passa diesch onns cun Frontex. Dapi l'onn 2019 vegn Frontex engrondata en la UE. Il Cussegl federal ed il parlament han decidì che la Svizra sa participeschia a l'engrondiment da Frontex. Cunter quai èsi vegni fatg in referendum. Las adversarias ed ils adversaris argumenteschan che la Svizra haja ina cunresponsabladad en connex cun las violaziuns presuntivas dals dretgs umans tras Frontex, perquai ch'ella sustegna finanzialmain l'agentura.

Il project

Cun la refurma survegn Frontex dapli daners e dapli personal. Vitiers vegnan novas incumbensas en il sector da la repatriaziun da personas ch'èn obligadas da bandunar il spazi da Schengen. Ultra da quai vegn il post independent per ils dretgs fundamentals engrondi. Il post gida a garantir ils dretgs da tuttas e tuts en cas d'acziuns als cunfins exterius da Schengen. Cun il project dal Cussegl federal e dal parlament surpiglia la Svizra sia part da questa refurma. Sia contribuziun finanziala a Frontex crescha pass per pass. La Svizra vegn er a metter a disposiziun dapli personal e dapli material. Sche la Svizra refusa quest svilup da Schengen, finescha sia collavuraziun cun ils stadis da Schengen e da Dublin automaticamain – nun ch'ils stadis da la UE e la Cumissiun da la UE vegnian encunter a la Svizra.

Detagls	→	42
Arguments	→	48
Text da votaziun	→	52

Dumonda da
votaziun

Vulais Vus acceptar il conclus federal dal 1. d'october 2021 davart l'approvaziun e la realisaziun dal barat da notas tranter la Svizra e la UE concernent la surpigliada da l'Ordinaziun (UE) 2019/1896 davart la Guardia europeica da cunfin e da costa e davart l'aboliziun da las Ordinaziuns (UE) nr. 1052/2013 ed (UE) 2016/1624 (svilup da l'acquist da Schengen)?

Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament

Gea

Il Cussegl federal ed il parlament èn persuadids: Frontex è impurtanta per la controlla als cunfins exteriurs e per la segirezza en il spazi da Schengen. Quai è er en l'interess da la Svizra. Cun sia participaziun a Frontex surpiglia ella responsablada e sa participescha a la concepziun. En cas d'in «na» ristga la Svizra da vegnir esclusa da Schengen/Dublin.

[🔗 admin.ch/frontex-rm](https://admin.ch/frontex-rm)

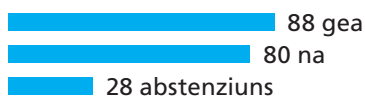
Recumandaziun
dal comité
da referendum

Na

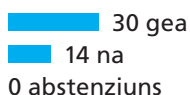
Per il comité è Frontex cunresponsabla per violenza, miseria e mort als cunfins exteriurs da l'Europa. Tuttina saja planisà d'engrondir massivamain Frontex – er cun daners da la Svizra. Tgi che prendia serius la protecziun da fugitivas e fugitivs stoppia fermar l'engrondimet da Frontex.

[🔗 frontex-referendum.ch](https://frontex-referendum.ch)

Votaziun en
il Cussegl nazional

Votaziun en
il Cussegl
dals chantuns

Detagls

Midada da la Lescha da films

Arguments dal comité da referendum	→	16
Arguments dal Cussegl federal e dal parlament	→	18
Text da votaziun	→	20

Il film sco bain cultural

Ils films indigens influenzeschan fermamain in pajais e sia societad. Sco en la gronda part dals pajais europeics vegn la cinematografia perquai er promovida en Svizra dal stadi. La constituziun permetta explicitamain quai a la Confederaziun. Il sustegn è spezialmain impurtant en Svizra, perquai ch'ils martgads dal film linguistics e regiunals èn fitg pitschens. L'industria da films na po pia betg exister or d'atgnas forzas. Ultra da la promoziun dal film tras la Confederaziun e tras las regiuns pajan er la SSR ed auters emetturs da televisiun svizzers ina contribuziun a la producziun da films indigena. Dapi l'onn 2007 ston ils emetturs da televisiun privats investir 4 pertschient da lur svieuta en la cinematografia indigena.¹

Midada dal consum da films

Ozendi vegnan ils films consumads adina pli savens sur servetschs da streaming digitalts. Per films che derivan d'in pitschen pajais pluriling sco la Svizra èsi difficil da chattar l'access al martgà internaziunal e d'esser preschents sin plattafurmas da streaming internaziunalas. Autra è la situaziun en bliers pajais europeics: Perquai ch'ils servetschs da streaming ston investir là gia oz en la cinematografia locala, integreschan els adina pli savens films indigens en lur purschida. En Svizra na datti fin ussa nagina obligaziun d'investir en la cinematografia indigena per talas interpresas che ageschan savens sin plaun internaziunal.

Tge èn servetschs da streaming?

Servetschs da streaming porschan films e serias en l'internet ch'ins po guardar sin il computer, en la televisiun u sin in apparat mobil durant in temp ch'ins ha tscherni sezza u sez. Las consumentas ed ils consuments pajan separadamain per mintga film u seria u fan in abunament. Il martgà vegn dominà da paucs purschiders ch'èn per il pli internaziunals. En Svizra èn quai surtut Netflix, Disney+ e Blue. La svieuta dals servetschs da streaming en Svizra importa probablamain passa 300 milliuns francs per onn.²

- 1 Exceptads èn emetturs da televisiun pitschens. L'obligaziun d'investiziun vala mo per emetturs che ageschan sin plaun linguistic regiunal u sin plaun naziunal, che mussan sez films e che han expensas da manaschi d'almain 1 milliun francs.
- 2 Stimaziun da l'Uffizi federal da cultura

**Extensiun
da l'obligaziun
d'investiziun**

Il Cussegl federal ed il parlament vulan ch'er ils servetschs da streaming svizzers ed esters stoppian en l'avegnir investir – tuttina sco ils emetturs da televisiun – 4 pertschient da lur svieuta realisada en Svizra en la cinematografia svizra. Cun la midada da lescha qua avant maun duain quests servetschs survegnir il medem status sco ils emetturs da televisiun svizzers. Plinavant duai l'obligaziun d'investiziun valair da nov er per emetturs da televisiun esters ch'emettan blocs da reclama che sa drizzan explicitamain al public svizzer (fanestra da reclama) e che gudognan uschia daners sin il martgà da reclama indigen. Tenor stimaziuns giessan – cun extender l'obligaziun d'investiziun – mintga onn supplementarmain 18 milliuns francs a favur da la cinematografia svizra.³

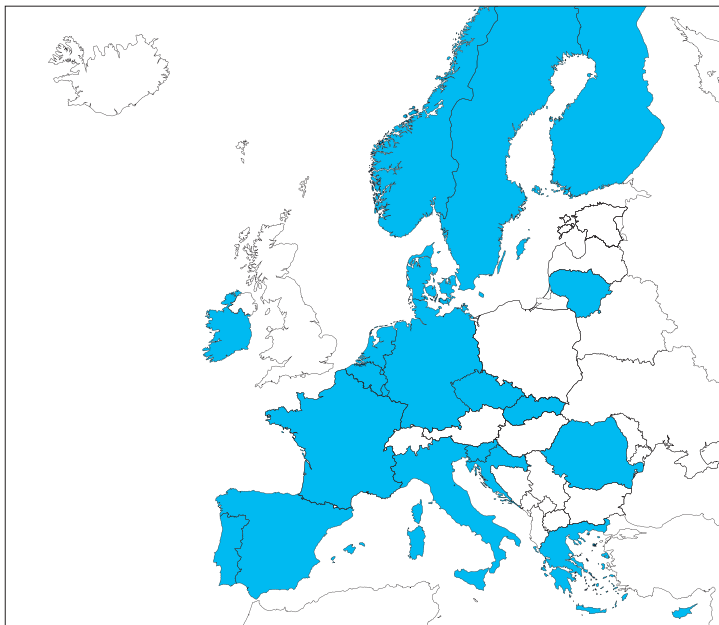
**Investiziun u taxa
da cumpensaziun**

Il purschiders decidan sezs en tge films ed en tge serias ch'els investeschan en Svizra ed en tge furma ch'els fan quai: Els pon per exempel cumprar films existents, sa participar ad ina producziun u surdar ina incumbensa per in film u per ina seria tenor in'atgna idea. Il films pon vegnir producids sco films svizzers u en cooperaziun cun auters pajais. Il purschiders pon investir en films dramatics, en films documentars, en films animads u en serias. Els ston cumprovar mintga quatter onns ch'els han fatg las investiziuns pretendidas. Sch'els n'han betg investi u sch'els han investi memia pauc, ston els pajar per la differenza ina taxa da cumpensaziun che va a favur da la promoziun dal film svizzer.

Ambient internaziunal

Ina gronda part dals pajais vischins da la Svizra enconuscha in'obligaziun d'investiziun u ina taxa da cumpensaziun per servetschs da streaming. La Frantscha e l'Italia obligheschan per exempel ils servetschs da streaming d'investir fin 26 pertschient respectivamain 20 pertschient da lur svieuta en la cinematografia europeica. La Germania n'enconuscha nagina obligaziun d'investiziun, mabain sulettamain ina taxa da 2,5 pertschient da la svieuta. En l'Austria na datti ni in'obligaziun d'investiziun ni in'obligaziun da pagar ina taxa.⁴

Pajais cun in'obligaziun d'investiziun u da pagar ina taxa per servetschs da streaming

Betg colurà: ni in'obligaziun d'investiziun ni in'obligaziun da pagar ina taxa ubain naginas indicaziuns.

Funtauna: Observatori europeic da l'audiovisual; situaziun dal favrer 2019 ([🔗 obs.coe.int](https://obs.coe.int))

4 Observatori europeic da l'audiovisual (2019): Mapping da las prescripziuns nazionalas per la promoziun d'ovras europeicas en Europa, pagina 60 ss. ([🔗 obs.coe.int](https://obs.coe.int) > Recht > Unsere Publikationen > Mapping-Berichte > Mapping nationaler Vorschriften zur Förderung europäischer Werke in Europa)

Quota per films europeics

IlS emetturs da televisiun en Svizra ed en l'Europa èn obligads dapi l'onn 1993 d'emetter almain 50 pertschient cuntegns ch'èn vegnids producids en l'Europa.⁵ Cun la midada da la Lescha da films duain porschiders da streaming da nov vegnir obligads da porscher ina quota da 30 pertschient. Uschia duai vegnir garantida la diversità da la porschida. Per films svizzers na prevesa la lescha nagina quota.

Las duas midadas las pli impurtantas da la Lescha da films

Obligaziun d'investiziun

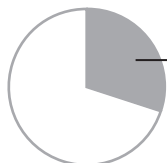
Servetschs
da streaming

— **4 %** —>
da la svieuta
en Svizra

Cinematografia svizra

Quota per cuntegns europeics

30 %

da la porschida dals servetschs da streaming
ston esser serias e films europeics.

5 Exceptads èn ils emetturs da televisiun pitschens. La quota vala mo per ils emetturs ch'èn activs sin plaun linguistic regional u sin plaun naziunal.

Arguments

Comité da referendum

La nova Lescha da films sforza ils servetschs da streaming svizzers sco er esters sco oneplus, Netflix u Disney+ da porscher almain 30 pertschient films europeics. Quests films na ston ademplir naginas prescripziuns da qualidad, quai independentamain da la dumonda da nus consumentas e consuments. Producciuns apprezzadas da l'Asia, da l'America Latina e.u.v. svaneschan perquai ord ils catalogs da films. Quai n'è betg gist! Cun la nova Lescha da films vegnan plinavant segiramain a s'augmentar ils pretschs dals abunaments per ils servetschs da streaming. Perquai refusain nus la nova Lescha da films.

Na a la quota da 30 pertschient per films europeics

Cun la nova Lescha da films ston ils servetschs da streaming svizzers ed esters emplenir almain 30 pertschient da lur catalog da films cun films europeics e marcar spezialmain quests films. Quests films europeics na ston ademplir naginas prescripziuns da qualidad. Uschia daventa la libertad – da nus consumentas e consuments da medias – da guardar quai ch'ans plascha, l'unfrenda d'ina quota absurda, e quai senza basegn.

Diversidad da la purschida da films patescha

La nova Lescha da films avantagescha sulettamain producciuns europeicas. Purschidas da film apprezzadas da tut il mund (Africa, Asia, America e.u.v.) tiran la curta, pervia da la quota europeica survegnan ellas main spazi en ils catalogs da films. Quai fa donn a la diversidad. La cultura da film europeica n'è betg superiura ad autras culturas da film! I n'è betg gist da cumbinar la purschida da films cun cundiziuns d'ina tscherta derivanza. Quai è ina schleppa per nus consumentas e consuments che pajain voluntarmain per servetschs, spetgond da pudair guardar quai ch'ans plascha.

Na a la nova taglia da films

Cineastas e cineasts svizzers vegnan gia oz subvenziunads cun bler dapli che 100 milliuns francs per onn. Quai è bun uschia e vi da quai na sa mida nagut. Tuttina duajan interpretas privatas investir da nov almain 4 pertschient da lur svieuta realisada en Svizra en la cinematografia indigena. Questa obligaziun d'investir correspunda ad ina taglia speziala; quai è medes finanzials che vegnan retratgs da las acturas e dals acturs pertutgads e redistribuids. Obligaziuns talmain autas n'ha strusch in auter pajais europeic. Nus essan persvadids: Pli baud u pli tard maina l'obligaziun d'investir al fatg, che nus consumentas e consumers stuain pajar dapli. Pervia da questa taglia speziala vegnan ils pretschs d'abunament segiramain a s'augmentar!

Na al cas da precedenza privlus

Cun la nova Lescha da films vegnan interpresas privatas sfurzadas da subvenziunar ina tscherta branscha cun lur entradas bruttas. Quai è ina intervenziun extrema en la libertad economica. Ultra da quai smanatscha il grond privel ch'er autras acturas ed acturs (p.ex. Spotify, Apple Music) vegnan sfurzads da porscher en il futur almain 30 pertschient cuntegns europeics. Perquai sto la nova Lescha da films vegnir refusada sco cas da precedenza privlus.

Recumandaziun dal comité da referendum

Perquai recumonda il comité da referendum:

Na

[filmquote-nein.ch](https://www.filmquote-nein.ch)

Arguments

Cussegl federal e parlament

La midada da la Lescha da films serra ina largia ch'è resultada tras la transformaziun digitala ed eliminescha il tractament inegal d'emetturs da televisiun e da servetschs da streaming. Cun extender l'obligaziun d'investiziun sin ils servetschs da streaming svizzers ed esters vegn la producciun da films svizzers promovida e la diversidad culturala da la purschida rinforzada. Il Cussegl federal ed il parlament sustegnan il project particularmain per ils suandants motifs:

Serrar ina largia

Ils servetschs da streaming realiseschan en Svizra ina svieuta da passa 300 milliuns francs per onn. Auter ch'ils emetturs da televisiun svizzers n'èn els betg obligads da pajar ina contribuziun a la cinematografia indigena. Questa largia ch'è vegnida chaschunada da la midada digitala vegn serrada cun la midada da la lescha.

Tractament egal

La lescha procura per in tractament egal d'emetturs da televisiun e da servetschs da streaming sco er da purschiders svizzers ed esters. Er emetturs da televisiun da l'exteriur cun fanestra da reclama svizra duain en l'avegnir pajar ina contribuziun a favur da la diversidad da la purschida.

Rinforzar il lieu da producciun

Cun la lescha defenda la Svizra ses interess, sco quai ch'er auters pajais fan. L'obligaziun d'investiziun procura che almain ina pitschna part da la svieuta realisada qua, resta en Svizra. Uschia vegnan stgaffidas plazzas da lavur e generadas incumbensas per l'industria indigena. Ultra da quai contribuescha la nova regla al fatg ch'i vegnan sviluppad films e serias pli innovativs e purschids sin plattafurmas internaziunalas. Sch'i vegnan raquintadas istorgias svizras, profita er il turissem.

Ina quota moderada

Ozendi ston ils emetturs da televisiun mussar almain 50 pertschient serias e films europeics. Cun la lescha vegn ina tala prescripziun introducida er per servetschs da streaming. Ella è moderada e cun 30 pertschient pli bassa che quella per ils emetturs da televisiun. Perquai che questa quota vala gia en la UE e perquai ch'ina purschida multifara è er en l'interess dals servetschs da streaming, adempleschan ils purschiders la prescripziun gia oz. Per las consumentas ed ils consuments en Svizra na sa mida pia nagut.

L'obligaziun d'investiziun è sa cumprovada

Che l'obligaziun d'investiziun vegn ad influenzer ils pretschs da streaming, è pauc probabel. Schizunt en pajais cun tariffas fitg autas na pon ins betg constatar in connex tranter regulaziun e pretschs. Er ils purschiders profitan da las investiziuns: Els survegnan serias e films interessants. Quai mussa er l'experientscha cun l'obligaziun d'investiziun dals emetturs da televisiun indigens. Els han mintgamai fatg las investiziuns e n'han strusch pajà taxas da cumpensaziun.

Recumandaziun dal Cussegl federal e dal parlament

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament d'acceptar la midada da la Lescha da films.

Gea

[📄 admin.ch/lescha-da-films](https://admin.ch/lescha-da-films)

Text da votaziun

Lescha federala davart la producziun e la cultura da films (Lescha da films, LFi) Midada dal 1. d'october 2021

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
sunter avair gi' invista da la missiva dal Cussegl federal dals 26 da favrer 2020¹,
concluda:

I

La Lescha da films dals 14 da december 2001² vegn midada sco suonda:

Remplazzament d'expressiuns

¹ *En l'artitgel 14 alinea 1 vegn remplazzà «uffizi federal cumpetent (uffizi federal)» tras «Uffizi federal da cultura (UFC)».*

² *En ils artitgels 14 alinea 2, 15 alinea 3, 20 alinea 1 e 2 sco er 23 alinea 3 vegn remplazzà «uffizi federal» tras «UFC».*

Art. 8 titel ed al. 1

Promoziun dal film

¹ Ils agids finansials vegnan concedids:

- a. tenor criteris da qualidad (promoziun selectiva);
- b. tenor criteris da success (promoziun dependenta dal success);
- c. tenor criteris locals (promoziun dal lieu); u
- d. tenor la contribuziun prestada a la diversidad ed a la qualidad da la purschida da films en tut las parts dal pajais (promoziun da la diversidad).

Art. 10 al. 2

² Exclusas èn contribuziuns da manaschi regularas ad interpresas cun finamira da rendita.

Art. 15 al. 2

² Entradas ord la taxa per la promoziun da la diversidad da la purschida, contribuziuns d'emetturs da televisiun e da purschiders da films online sco er eventualas

¹ BBI 2020 3131

² SR 443.1

prestaziuns e donaziuns da terzas personas vegnan integradas en il quint da finanzas. Ils intents d'utilisaziun èn:

- a. incumbensas tenor ils artitgels 3–6;
- b. incumbensas en connex cun l'incassament da la taxa;
- c. incumbensas en connex cun l'execuziun dal chapitel 3a.

Art. 19a Access al patrimoni cinematografic

¹ Ils films che vegnan sustegnids da la Confederaziun èn archivads tar la fundaziun «Cinémathèque Suisse».

² 5 onns suenter lur publicaziun pon ils films vegnir rendids accessibels a la publicitad.

Art. 24 al. 1, 3bis e 5

¹ e ^{3bis} *Aboli*

⁵ Las datas tenor ils alineas 2 e 3 vegnan publitgadas periodicamain.

Titel da classificaziun suenter l'art. 24

3a. chapitel:

Prescripziuns per promover la diversitad da la purschida da films ordaifer ils kinos

1. secziun: Diversitad da la purschida da films

Art. 24a

¹ Interpresas che porschan en Svizra films sur servetschs electronics sin dumonda ubain via abunaments, ston garantir – per promover la diversitad da la purschida – che almain 30 pertschient dals films sajan films europeics, che quels films vegnian marcads en moda speziala e ch'els sajan da chattar facilmain.

² L'obligaziun tenor l'alinea 1 vala er per interpresas che han lur sedia a l'exteriur e che han en mira il public svizzer.

³ Il Cussegl federal excluda las interpresas da l'obligaziun tenor l'alinea 1, sche:

- a. ellas na cuntanschan betg ina svieuta minimala;
- b. ellas porschan mo singuls films; u
- c. l'obligaziun è exagerada u l'observanza da quella para nunpussaivla, oravant tut pervia dal gener dals films purschids, pervia da l'orientaziun tematica da la purschida u perquai che purschidas da terzs vegnan offridas senza midadas.

2. secziun: Consideraziun da la cinematografia svizra independenta

Art. 24b Princip

¹ Interpresas che mussan en Svizra films sur lur programs ubain sin dumonda u via abunaments sur servetschs electronics, ston impunder per onn almain 4 pertschient da lur entradas bruttas per la cinematografia svizra independenta ubain pajar ina taxa da compensaziun correspondent. Ina taxa da compensaziun sto vegnir pajada, sche l'obligaziun d'investiziun na vegn betg cuntanschida en la media da 4 onns.

² L'obligaziun tenor l'alinea 1 vala er per interpresas che han lur sedia a l'exteriur e che han en mira il public svizzer.

³ Questa secziun n'è betg applitgabla per la Societad svizra da radio e televisiun (SSR).

⁴ 4 onns suenter che questa disposiziun è entrada en vigur preschenta il Cussegl federal in rapport davart la dimensiun da l'obligaziun d'investiziun respectivamain da la taxa da compensaziun tenor ils alineas 1 e 2 sco er davart ils effects da questas investiziuns e da questas taxas sin la cinematografia svizra e sin las interpresas ch'èn obligadas d'investir e da pajar las taxas.

Art. 24c Custs imputabels

¹ Imputabels èn ils custs per la cumpra, per la produenziun u per la coproduenziun da films svizzers e da coproduenziuns reconuschidas tranter la Svizra e l'exteriur che van a terzas personas independentas da l'incumbensader. La noziun da film sa drizza tenor l'artitgel 2.

² Imputabels èn ils custs per:

- a. la cumpra dals dretgs d'exploraziun dals titulars dals dretgs per l'atgna purschida e las remuneraziuns a las societads da gestiun admessas per l'utilizaziun dals films tenor la Lescha dals 9 d'october 1992³ davart ils dretgs d'autur;
- b. la produenziun da films per incumbensa;
- c. la produenziun ubain la coproduenziun da films svizzers sco er da coproduenziuns en il rom d'ina cunvegna internaziunala;
- d. la reclama e l'intermediaziun da films da derivanza svizra ubain il rinforzament da la Svizra sco lieu cinematografic, fin tut en tut maximalmain 500 000 francs per onn e per program da televisiun;
- e. instituziuns da promoziun dal film ch'èn reconuschidas dal UFC.

³ Dals custs ston vegnir deducidas eventualas subvenziuns per la cultura e per la promoziun da films concedidas da la Confederaziun, dals chantuns e da las vischnancas sco er dad instituziuns che vegnan per gronda part purtadas da talas e tals ubain dad instituziuns che vegnan finanziadas tras taxas publicas.

Art. 24d Entradas bruttas

¹ Per las interpresas che han lur sedia a l'exteriur èn decisivas mo las entradas bruttas realisadas en Svizra.

² Per las interpresas che gestiuneschan raits èn decisivas mo las entradas bruttas che derivan da la purschida da films.

Art. 24e Procedura

¹ Il Cussegl federal regla la procedura per fixar e per retrair la taxa da cumpensaziun sco er la collavuraziun cun las autoritads svizras ed estras. En quest connex resguarda il Cussegl federal ils interess giustifitgads da las interpresas pertutgadas da mantegnair lur secrets da fatschenta.

² Las interpresas èn exceptadas da l'obligaziun da resguardar la cinematografia svizra independenta, sche:

- a. ellas na cuntanschan betg ina svieuta minimala;
- b. ellas mussan u porschan mo singuls films; u
- c. l'obligaziun è exagerada u l'observanza da quella para nunpussaivla, oravant tut pervia dal gener dals films purschids u pervia da l'orientaziun tematica da la purschida, pervia da la pitschna derasaziun dal program da televisiun ubain perquai che programs u purschidas da terzs vegnan offrìds senza midadas.

Art. 24f Agid uffizial

Las autoritads svizras dattan vinavant gratuitamain al UFC quellas datas che pon esser d'impurtanza per l'execuziun da quest chapitel. Las datas vegnan rendidas accessiblas separadamain, sin glistas u sin purtaders electronics da datas.

3. secziun: Obligaziuns da registraziun, da rapportaziun e d'annunzia

Art. 24g Obligaziun da registraziun

¹ Interpresas che mussan u che porschan en Svizra films en lur program ubain sur servetschs electronics sin dumonda u via abunaments, ston sa registrar en in register public da la Confederaziun.

² Sch'ina interpresa n'è betg registrada en il register da commerzi svizzer, sto ella inditgar en il register tenor l'alinea 1 in domicil da consegna en Svizra e numnar las persunas responsablas.

³ Midadas èn d'annunziar al UFC senza retard.

Art. 24h Obligaziun da rapportaziun

¹ Las interpresas tenor l'artitgel 24g alinea 1 ston far mintga onn il suandant:

§

- a. preschentar al UFC in rapport che mussa, sche e co che las obligaziuns tenor l'artitgel 24a alinea 1 vegnan ademplidas;
- b. annunziar al UFC las indicaziuns ch'èn necessarias per controllar l'obligaziun tenor l'artitgel 24b, oravant tut las entradas bruttas che las interpresas han cuntanschì sco er ils custs ch'ellas han fatg valair per la cumpra, per la produenziun u per la coproduenziun da films svizzers e da coproduenziuns renconuschidas tranter la Svizra e l'exteriur.

² Interpresas ch'èn exceptadas da l'artitgel 24a alinea 3 ubain 24e alinea 2 rapportan al UFC, sche las cundiziuns decisivas per lur excepziun èn sa midadas.

Art. 24i   Obligaziun d'annunzia

¹ Interpresas che porschan en Svizra films sur servetschs electronics sin dumonda u via abunaments cunter pajament, ston annunziar a la Confederaziun il dumber da dumondas per mintga titel da film.

² Questas datas vegnan publicitgadas periodicamain.

Art. 27 al. 1

¹ Tgi che negligescha intenziunadamain l'obligaziun da registraziun tenor l'artitgel 23 alineas 2 e 3 u 24g alineas 1 e 2, vegn chastia cun ina multa.

Art. 28 al. 1

¹ Sch'in commember da la direcziun d'ina interpresa tralascha malgrà in'admoniziun da furnir las indicaziuns prescrittas tenor l'artitgel 24 alineas 2 e 3, 24h u 24i alinea 1 ubain sch'el fa intenziunadamain faussas indicaziuns, vegn el chastia cun ina multa.

Art. 33 frasa introductiva (concerna mo il text talian) e lit. f

Per promover las relaziuns internaziunalas en il sector dal film po il Cussegl federal far contracts da dretg internaziunal e da dretg privat, en spezial davart:

- f. la collavuraziun da las autoritads, la protecziun da datas e l'imputabladad da las contribuziuns finanzialas e da las taxas en connex cun activitads transconfinalas.

---

§

II

La Lescha federala dals 24 da mars 2006⁴ davart radio e televisiun vegn midada sco suonda:

Art. 7 al. 2

² L'obligaziun dals emetturs da televisiun, che mussan films en lur program, d'impunder ina part da lur entradas per la cinematografia svizra independenta, sa drizza tenor la Lescha da films dals 14 da december 2001⁵.

III

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Il Cussegl federal fixescha l'entrada en vigur.

⁴ SR 784.40

⁵ SR 443.1

Detagls

Midada da la Lescha da transplantaziun (cuntraproposta indirecta a l'iniziativa dal pievel «Promover la donaziun d'organs e salvar vitas»)

Arguments dal comité da referendum	→	32
Arguments dal Cussegl federal e dal parlament	→	34
Text da votaziun	→	36

Situaziun da partenza

Ina donaziun d'organs po meglierar decisivamain la sanadad e la qualidad da viver da persunas ch'èn dependentas d'in nov organ. Bleras dad ellas pon in summa viver vinavant mo grazia a la donaziun d'in organ. Durant ils ultims tschintg onns han en media var 450 persunas per onn survegnì en Svizra in u plirs organs d'ina persuna defuncta.¹ La dumonda è dentant bler pli gronda: La fin da l'onn 2021 eran 1434 persunas en Svizra sin la glista da spetga.² Tut tenor l'organ dura il temp da spetga plirs mais, mintgatant schizunt onns.

Paucas donaziuns malgrà progress

Per auzar il dumber da donaziuns d'organs ha il Cussegl federal lantschà l'onn 2013 il plan d'acziun «Dapli organs per transplantaziuns». En collavuraziun cun ils chantuns è per exempel vegnida optimada la scolaziun da las persunas spezializadas e rinforzada l'infurmaziun. Ultra da quai è vegnidas introducidas directivas unitaras e glistas da controlla per l'entira Svizra. Uschia ha il dumber da donaziuns d'organs pudì vegnir auzà pass per pass. Cumpareglià cun auters pajais da l'Europa dal Vest è quest dumber dentant anc adina bass.³ Enquistas mussan dentant ch'ina maioritad da la populaziun svizra beneventa da princip la donaziun d'organs.⁴ Il Cussegl federal ed il parlament vulan perquai reglar autramain la donaziun d'organs.

- 1 Vitiers vegnan mintga onn circa 100 donaziuns d'organs da persunas vivas. Las donaziuns da persunas vivas n'èn betg pertutgadas da la midada da la Lescha da transplantaziun. ([🔗 bag.admin.ch/zahlen-tx-organe](https://www.bag.admin.ch/zahlen-tx-organe))
- 2 La mesadad da questas persunas era en in stadi da sanadad che permetteva ina transplantaziun. ([🔗 bag.admin.ch/zahlen-tx-organe](https://www.bag.admin.ch/zahlen-tx-organe))
- 3 Newsletter Transplant, International figures on donation and transplantation 2020, European Directorate for the Quality of Medicines & HealthCare (EDQM) ([🔗 edqm.eu](https://www.edqm.eu) > Transfusion & Transplantation > Transplantation > Reports and Publications)
- 4 Enquistas davart la sanadad (ESS) da l'Uffizi federal da statistica ([🔗 bag.admin.ch](https://www.bag.admin.ch) > Zahlen & Statistiken > Transplantationsmedizin > Einstellung der Bevölkerung)

Oz vala il model dal consentiment explicit

En Svizra vala oz il model dal consentiment explicit. Quai vul dir: La donaziun d'organs, da tessids u da cellas vegn en dumonda mo, sch'igl è avant maun in consentiment. Savens n'è la voluntad da la persuna pertutgada betg enconuschenta. Sch'ina decleraziun manca, ston ils confamigliars decider en il senn da la persuna pertutgada. En questa situaziun refusan ils confamigliars per gronda part ina donaziun d'organs. Perquai ch'ils confamigliars vegnan involvids, discurren ins er dal «model dal consentiment explicit en il senn vast».

Introducziun dal model dal consentiment presumà

Tras la midada da la Lescha da transplantaziun duai vegnir introduci il model dal consentiment presumà. Tenor quest model vala: Tgi che na vul betg far ina donaziun d'organs, sto documentar quai durant sia vita. Sche la voluntad n'è betg documentada, partan ins dal fatg che la persuna saja da princip d'accord da far ina donaziun d'organs.

Ils confamigliars vegnan dumandads er en l'avegnir

Ils confamigliars vegnan dentant dumandads er en l'avegnir, sch'insatgi n'ha betg documentà sia voluntad durant la vita («model dal consentiment presumà en il senn vast»). I vegn dumandà, sch'els enconuschian la voluntad da la persuna, per exempel sin basa da discurs. Els pon refusar ina prelevaziun d'organs, sch'els san u supponan che la persuna pertutgada fiss sa decidida cunter ina donaziun. Sche la persuna n'ha betg documentà sia voluntad e sche nagins confamigliars n'èn cuntanschibels, na dastgan vegnir prelevads nagins organs.

La donaziun d'organs d'uffants e da giuvenils è reglada

Sco fin ussa pon personas sur 16 onns documentar sezzas lur voluntad da far ina donaziun. Per personas sut 16 onns decidan vinavant ils geniturs. Quai dentant cun resguardar l'opiniun da l'uffant.

La Confederaziun stgaffescha in nov register

Per ch'ins possia documentar l'atgna voluntad en moda facila e segira e conform a la protecziun da datas, vegn la Confederaziun a stgaffir in nov register. Là pon s'inscriver tut las personas che refusan da far ina donaziun d'organs suenter la mort. Igl è dentant er pussaivel da documentar il consentiment u da restrenscher il consentiment a tscherts organs. L'inscripziun po vegnir midada da tut temp.

La populaziun vegn infurmada regularmain

La populaziun sto esser infurmada davart la midada al model dal consentiment presumà. Perquai prescriba la lescha ch'ì vegnia infurmà detagliadamain e regularmain davart la nova regulaziun. Las infurmaziuns ston cuntanscher tut las gruppas da la populaziun ed esser concepidas uschia, ch'ellas èn accessiblas e chapiblas er per personas cun impediments.

Las premissas per ina donaziun na vegnan betg midadas

Las premissas medicinalas per ina donaziun restan las medemas sco oz:

- Ina donaziun d'organs po vegnir fatga mo da personas che moran sin la staziun intensiva d'in ospital.
- La mort sto esser vegnida constatada definitivamain da duas medias u medis.
- Avant ina donaziun d'organs vegnan prendidas mesiras medicinalas preparatorias.

Il model dal consentiment presumà è fitg derasà

En la gronda part dals pajais europeics vala il model dal consentiment presumà – per part cun, per part senza duman- dar ils confamigliars. Per exempel en l'Austria, en l'Italia, en Frantscha u en Spagna. La quota da personas che fan ina donaziun d'organs suenter la mort è en quests pajais en media pli auta ch'en pajais cun il model dal consentiment explicit.⁵ Pajais cun in model dal consentiment sco la Svizra, la Germania, l'Irlanda u la Lituania han quotas da donaziun cleramain pli bassas. Ultra dal model da l'expressiun da la voluntad pon er auters facturs augmentar il dumber da donaziuns d'organs, per exempel las resursas en ils ospitals e la scolaziun dal personal spezialisà. Er tranter ils pajais cun il model dal consentiment presumà datti perquai tals cun ina bassa quota da donaziuns.

5 Fegl d'infurmaziun da l'Uffizi federal da sanadad publica UFSP «Organspenderaten im europäischen Vergleich» ([🔗 bag.admin.ch/widerspruchsloesung](https://www.bag.admin.ch/widerspruchsloesung))

**Tge capita
en cas d'in «na»?**

La midada da la Lescha da transplantaziun è ina cuntraproposta indirecta dal Cussegl federal e dal parlament a l'iniziativa dal pievel «Promover la donaziun d'organs e salvar vitas». Er quella pretenda d'introducir il model dal consentiment presumà, na regla dentant betg la rolla dals confamigliars. Ella è vegnida retratga dal comité d'iniziativa sut la cundiziun che la cuntraproposta entria en vigur. Cunter tala èsi vegni fatg in referendum. Perquai vegni ussa votà davart la midada da la Lescha da transplantaziun. Sch'ella vegn acceptada, la metta il Cussegl federal en vigur, e l'iniziativa dal pievel è retratga definitivamain. Sche la midada da la Lescha da transplantaziun vegn percenter refusada, stoi vegnir votà davart l'iniziativa dal pievel «Promover la donaziun d'organs e salvar vitas», nun ch'il comité d'iniziativa la retiria definitivamain.

Arguments

Comité da referendum

Tras la nova lescha daventa mintga persuna donatura d'organs, sch'ella na s'oppona betg en scrit ad ina prelevaziun. I dat dentant adina personas che na savevan betg ch'ellas avessan stuì s'opponer. Uschia vegni acceptà che medias e medis prelevan organs d'umans cunter lur voluntad. Quai violescha il dretg d'autodeterminaziun e d'integritad corporala che vegn garantì tras la Constituziun. Ad in uman na dastgan vegnir prelevads nagins organs, sch'el n'ha betg dà explicitamain ses consentiment.

Cunter la Constituziun

La Constituziun federala garantescha a mintga uman il dretg d'autodeterminaziun e d'integritad corporala. Questa protecziun vala cunzunt en situaziuns fitg sensibilas sco il process da mort. Tras la nova lescha stuess ins percenter far valair spezialmain quest dretg. Sch'insatgi n'ha betg fatg quai, pon vegnir prelevads ils organs. Quai cuntrafa a la Constituziun.

Il consentiment automatic n'è betg etic

Per mintga intervenziun medicinala – er sch'ella è mo fitg pitschna – dovri in vast scleriment ed in consentiment. Che quest consentiment na duess betg pli esser necessari per prelevar organs, n'è betg etic.

Squitsch supplementar per ils confamigliars

Las confamigliaras ed ils confamigliars pon s'opponer cunter la prelevaziun d'organs. Quai dentant mo, sch'ellas ed els pon cumprovar vardavlamain che la defuncta u il defunct avess presuntivamain refusà da laschar prelevar organs. Uschia vegnissan las confamigliaras ed ils confamigliars exponids ad in squitsch inadmissibel. Sch'ellas ed els refusassan ina prelevaziun, als vegniss renfatschà in cumportament nunsolidaric.

Explotaziun da l'uman

Ultra da quai stuessan tut las personas en Svizra vegnir infurmadas ch'ellas stoppian exprimer lur opposiziun u deponer tala en scrit, sch'ellas na vulan betg far ina donaziun d'organs. Ina tala finamira è dal tuttatafatg nunrealistica. I dat personas che na discurran betg las linguas naziunalas, che na chapeschan betg quai ch'ellas han legì u che na san betg leger. Tras la nova lescha pudessan vegnir prelevads organs da talas personas cunter lur voluntad. Plinavant na vulan bleras e blers betg sa fatschentar immediatamain cun lur mort e pudessan perquai inscriver preventivamain in «na». La nova lescha pudess esser cuntraproductiva.

In scleriment correct n'è betg pussaivel

Las personas che na s'opponan betg, stuessan l'emprim vegnir infurmadas detagliadamain davart las modalitads da la prelevaziun d'organs. Ellas stuessan enconuscher il concept da la mort cerebrala. Ellas stuessan savair ch'ils organs na vegnan betg prelevads da baras fraidas – ubain che spezialistas e spezialists las pudessan preparar per ina prelevaziun d'organs gia sin la staziun intensiva, avant ch'ellas èn mortas cerebralmain. Che tut las personas survegnian e chapeschian er questa infurmaziun sco premissa necessaria, è nunrealistic. Ils organs vegnissan prelevads, senza che las personas pertutgadas savevan, a tge ch'ellas han dà lur consentiment.

Recumandaziun dal comité da referendum

Perquai recumonda il comité da referendum:

Na

 organspende-nur-mit-zustimmung.ch

Arguments

Cussegl federal e parlament

En Svizra spetgan blers umans in organ d'ina donatura u d'in donatur. In nov organ po meglierar decisivamain la qualidad da viver u salvar vitas. Perquai èsi impurtant ch'ils organs da tut quellas persunas che pudessan e vulessan far ina donaziun d'organs suenter lur mort, vegnian er propi transplantads. La midada al model dal consentiment presumà po gidar ad augmentar il dumber da donaziuns d'organs. Plinavant distgargia il nov proceder ils confamigliars en ina situaziun difficila. Il Cussegl federal ed il parlament sustegnan il project particularmain per ils suandants motifs:

Il potenzial per dapli donaziuns è avant maun

Il dumber da donaziuns è relativamain bass en Svizra, cumbain che la maioritad da la populaziun beneventa da princip la donaziun d'organs. Tras l'introducziun dal model dal consentiment presumà vulan il Cussegl federal ed il parlament nizzegiar meglier quest potenzial ed augmentar las schanzas da quellas persunas che spetgan in organ.

Dumondas eticas vegnan resguardadas

La decisiun davart ina donaziun d'organs è ina decisiun fitg persunala, e l'introducziun dal model dal consentiment presumà sveglia dumondas eticas. Il Cussegl federal ed il parlament han ponderà e resguardà questas dumondas. Uschia vegnan ils confamigliars dumandads er en l'avegnir activamain, en cas che la persuna pertutgada n'ha betg documentà sia voluntad durant la vita. Els han il dretg da refusar ina donaziun d'organs, sch'els san u supponan che la persuna pertutgada fiss sa decidida cunter ina donaziun. Sche la persuna pertutgada n'ha betg documentà sia voluntad e sche nagins confamigliars n'èn cuntanschibels, na dastgan vegnir prelevads nagins organs.

Distgargia dals confamigliars

Il nov proceder porta dapli tschertezza: Sch'ina voluntad n'è betg documentada, pon ins da princip partir dal fatg che la persuna pertutgada era vegnida infurmada davart il model dal consentiment presumà e ch'ella era d'accord cun la donaziun d'organs. Ils confamigliars vegnan uschia distgargiads en ina situaziun difficila.

**La soluziun
è sa cumprovada
a l'exteriur**

Las experientschas da l'exteriur mussan ch'il model dal consentiment presumà po gidar ad augmentar il dumber da donaziuns d'organs. En la gronda part dals pajais da l'Europa dal Vest vala il model dal consentiment presumà. Las quotas da donaziun èn là tendenzialmain pli autas ch'en Svizra.

**Meglierar la
qualitad da viver,
salvar vitas**

Ina donaziun d'organs po prolongar u salvar la vita. Perquai èsi impurtant ch'i vegnian transplantads sche pussaivel tut ils organs che vegnan en dumonda per ina transplantaziun. Per il Cussegl federal e per il parlament è la midada al model dal consentiment presumà in pass impurtant per meglierar la sanadad dals umans ch'èn dependents d'ina donaziun d'organs.

**Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament**

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament d'approvar la midada da la Lescha da transplantaziun.

Gea

[📄 admin.ch/lescha-da-transplantaziun](https://admin.ch/lescha-da-transplantaziun)

Text da votaziun

Lescha federala davart la transplantaziun d'organs, da tessids e da cellas (Lescha da transplantaziun) Midada dal 1. d'october 2021

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,
sunter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 25 da november 2020¹,
concluda:

I

La Lescha da transplantaziun dals 8 d'october 2004² vegn midada sco suonda:

Art. 5 al. 1

¹ Sche organs, tessids u cellas èn vegnids prelevads per auters intents che per la transplantaziun, dastgan els mo vegnir depositads, transplantads u utilisads per la produczion da transplantats standardisads, sch'i èn vegnidas observadas las prescripziuns davart l'infurmaziun e la refusa u il consentiment dal donatur tenor ils artigels 8–8c, 12 litera b, 13 alinea 2 literas f e g, 39 alinea 2 sco er 40 alinea 2.

Art. 8 Premissas per la prelevaziun

¹ Organs, tessids u cellas dastgan vegnir prelevads d'ina persuna defuncta, sche:

- a. la mort da la persuna è vegnida constatada;
- b. la persuna n'è betg s'opponida avant sia mort a la prelevaziun.

² Sch'i n'èn avant maun ni ina refusa ni in consentiment ni in'otra decleraziun davart la prontezza da far ina donaziun, pon ils confamigliars ils pli stretgs s'opponer a la prelevaziun. Els ston observar la voluntad presuntiva da la persuna defuncta.

³ Sche nagins dals confamigliars ils pli stretgs n'èn cuntanschibels, è la prelevaziun inadmissibla.

⁴ Sch'igl è cumprovà che la persuna defuncta ha delegà ad ina persuna da sia confidenza la cumpetenzza da prender la decisiun davart la prelevaziun d'organs, da tessids u da cellas, surpiglia quella persuna la plazza dals confamigliars ils pli stretgs.

⁵ La prelevaziun d'organs, da tessids u da cellas per la produczion da transplantats standardisads è mo admissibla, sche la persuna defuncta u ses confamigliars ils pli stretgs han dà lur consentiment. Il Cussegl federal po prevair l'obligaziun da dar il consentiment er per la prelevaziun d'organs, da tessids u da cellas che na vegnan betg attribuids tenor il 4. chapitel.

¹ BBI 2020 9547

² SR 810.21

⁶ La voluntad da la persuna defuncta ha precedenza envers quella dals confamigliars ils pli stretgs ed envers quella da la persuna da confidenza tenor l'alineia 4.

Art. 8a   Vegliadetgna minimala

Sche la persuna ha cumpleni 16 onns, po ella decider autonomamain, sch'i dastgan vegnir prelevads organs, tessids u cellas dad ella.

Art. 8b   Revocaziun

Ina refusa, in consentiment u in'otra decleraziun davart la prontezza da far ina donaziun pon vegnir revocads da tut temp.

Art. 8c   Scleriment da la refusa

¹ Avant che prelevar organs, tessids u cellas d'ina persuna defuncta, stoi vegnir verifitgà, sch'ina refusa, in consentiment u la prontezza da far ina donaziun figurescha en il register da las donaziuns d'organs e da tessids tenor l'artitgel 10a.

² Il register da las donaziuns d'organs e da tessids dastga vegnir consultà, suenter ch'igl è vegni decidi d'interrumper las mesiras che mantegnan la vita.

³ Sch'ina refusa, in consentiment u in'otra decleraziun davart la prontezza da far ina donaziun n'èn inscrìts ni en il register da las donaziuns d'organs e da tessids ni reconuschibels directamain en in'otra moda, ston ils confamigliars ils pli stretgs da la persuna defuncta vegnir dumandads, sch'ina tala decleraziun als è enconuschenta.

⁴ Sch'ils confamigliars ils pli stretgs n'han enconuschientscha ni d'ina refusa ni d'in consentiment ni d'ina outra decleraziun davart la prontezza da far ina donaziun, ston els vegnir infurmads davart lur dretg da s'opponer tenor l'artitgel 8 alineia 2.

⁵ Il Cussegl federal fixescha:

- a. il circol dals confamigliars ils pli stretgs;
- b. las modalitads ed ils termins, entaifer ils quals ils confamigliars ils pli stretgs vegnan consultads e pon far valair l'opposiziun tenor l'artitgel 8 alineia 2.

Art. 10   Mesiras medicinalas preparatoricas

¹ Mesiras medicinalas che servan exclusivamain a mantegnair organs, tessids u cellas, dastgan vegnir prendidas, sch'i n'è betg avant maun ina refusa da prelevar organs, tessids u cellas; ellas dastgan vegnir exequidas gia durant il scleriment da la refusa.

² Ultra da quai ston ellas ademplir las suandantas premissas:

- a. Ellas n'accelereschan betg la mort da la persuna.
- b. Ellas na chaschunan betg che la persuna arriva en in stadi vegetativ permanent.
- c. Per la persuna èn ellas colliadas mo cun ristgas e cun grevezzas minimalas.

§

d. Ellas èn indispensablas per il success da la transplantaziun.

³ Ellas dastgan mo vegnir prendidas, suenter ch'igl è vegnì decedì d'interrumper las mesiras che mantegnan la vita.

⁴ Sch'il consentiment dal donatur u da ses confamigliars ils pli stretgs è necessari per la prelevaziun d'organs, da tessids u da cellas tenor l'artitgel 8 alinea 5, dastgan mesiras medicinalas preparatoricas:

- a. vegnir prendidas avant la mort, sch'il donatur u ses confamigliars ils pli stretgs han consentì ad ellas;
- b. vegnir exequidas suenter la mort uschè ditg, fin ch'igl è sclerì, sch'il consentiment è avant maun.

⁵ L'artitgel 8 alinea 4 vala tenor il senn.

⁶ Il Cussegl federal fixescha:

- a. tge mesiras che n'adempleschan betg las premissas tenor l'alineia 2 literas c e d;
- b. quant ditg che las mesiras en ils cas tenor ils alineas 1 e 4 litera b dastgan vegnir exequidas maximalmain.

Art. 10a Register da las donaziuns d'organs e da tessids

¹ Il Servetsch nazional d'attribuziun tenor l'artitgel 19 maina in register, en il qual mintga persuna po laschar inscriber sia refusa, ses consentiment u in'otra decleraziun davart la prontezza da far ina donaziun.

² Las persunas ch'èn cumpetentas per sclerir la prontezza da far ina donaziun, en ils ospitals, en ils quals donaturs potenzials vegnan assistids, pon consultar il register cun agid da proceduras d'invista.

³ Sco identificatur da persunas vegn duvrà il numer d'assicuranza tenor l'artitgel 50c da la Lescha federala dals 20 da december 1946³ davart l'Assicuranza per vegls e survivents.

⁴ Il Cussegl federal po prevair auters identificaturs da persunas per persunas che na possedan betg in numer d'assicuranza.

⁵ El regla plinavant:

- a. tge datas che vegnan elavuradas en il register;
- b. las premissas per tegnair en salv e per stizzar las datas;
- c. co ch'ina persuna sto s'identifitgar a chaschun da l'inscripziun en il register.

Art. 54 al. 2bis

^{2bis} Il Cussegl federal surdat da manar il register da las donaziuns d'organs e da tessids tenor l'artitgel 10a ad in'organisaziun u ad ina persuna cun sedia en Svizra, che ha l'experientscha da manar in tal register.

Art. 61 al. 2 e 3

² L'infurmaziun cumpiglia particularmain:

- a. l'indicaziun da las pussaivladads d'inscriver l'atgna refusa, l'agen consentiment u in'otra decleraziun davart la prontezza da far ina donaziun en il register da las donaziuns d'organs e da tessids e da revocar da tut temp l'expressiun da la voluntad;
- b. l'indicaziun da las consequenzas da la mancanza da la refusa, particularmain l'infurmaziun che la prelevaziun d'organs, da tessids u da cellas e las mesiras medicinalas preparatoricas èn autorisadas, sch'il donatur u ses confamgliars ils pli stretgs na s'opponan betg a quai;
- c. l'indicaziun da las ristgas e da las grevezzas ch'èn colliadas cun las mesiras medicinalas preparatoricas;
- d. *lit. b d'enfin ussa*
- e. *lit. c d'enfin ussa*

³ *aboli*

Art. 69 al. 1 lit. c^{bis} e c^{ter}

¹ Sch'i na dat betg in act chastiabel pli grev tenor il Cudesch penal⁴, vegn chastià cun in chasti d'emprashunament da fin 3 onns u cun in chasti pecuniar tgi che sapientivamain:

- c^{bis}. preleva – cuntrari a las disposiziuns davart il consentiment u davart la refusa tenor ils artitgels 8–8c, 12 litera b e 13 literas f–i – organs, tessids u cellas d'ina persuna;
- c^{ter}. transplantescha organs, tessids u cellas ch'èn vegnids prelevads d'ina persuna cuntrari a las disposiziuns davart il consentiment u davart la refusa tenor ils artitgels 8–8c, 12 litera b e 13 literas f–i;

II

Cun l'entrada en vigur da la midada dals 18 da december 2020⁵ da la Lescha federala dals 20 da december 1946⁶ davart l'Assicuranza per vegls e survivents (diever sistematic dal numer AVS tras las autoritads) sa cloman las suandantas disposiziuns da questa lescha respectivamain veggian cumplettadas sco suonda:

Art. 10a al. 3, 4 sco er 5 frasa introductiva e lit. d

³ e ⁴ *obsolets u abolids*

⁵ Il Cussegl federal regla:

⁴ SR 311.0

⁵ AS 2021 758

⁶ SR 831.10

§

- d. tge indicaziuns ch'ina persuna che na posseda betg in numer da la AVS tenor l'artitgel 50c da la Lescha federala dals 20 da december 1946⁷ davart l'Assicuranza per vegls e survivents (LAVS), sto duvrar.

Art. 54 al. 2ter

^{2ter} L'organisaziun u la persuna ch'è incumbensada da manar il register da las donaziuns d'organs e da tessids è autorisada – tenor l'artitgel 50c LAVS⁸ – da duvrar sistematicamain il numer da la AVS per ademplier sia incumbensa tenor l'artitgel 10a.

III

¹ Questa lescha è suttamessa al referendum facultativ.

² Ella è la cuntraproposta indirecta tar l'Iniziativa dal pievel dals 22 da mars 2019⁹ «Promover la donaziun d'organs e salvar vitas».

³ Ella sto vegnir publicgada en il Fegl uffizial federal, uschespert che l'Iniziativa dal pievel «Promover la donaziun d'organs e salvar vitas»¹⁰ è vegnida retratga u refusada.

⁴ Il Cussegl federal fixescha l'entrada en vigur.

⁷ SR 831.10

⁸ SR 831.10

⁹ BBI 2019 3115

¹⁰ BBI 2021 2341

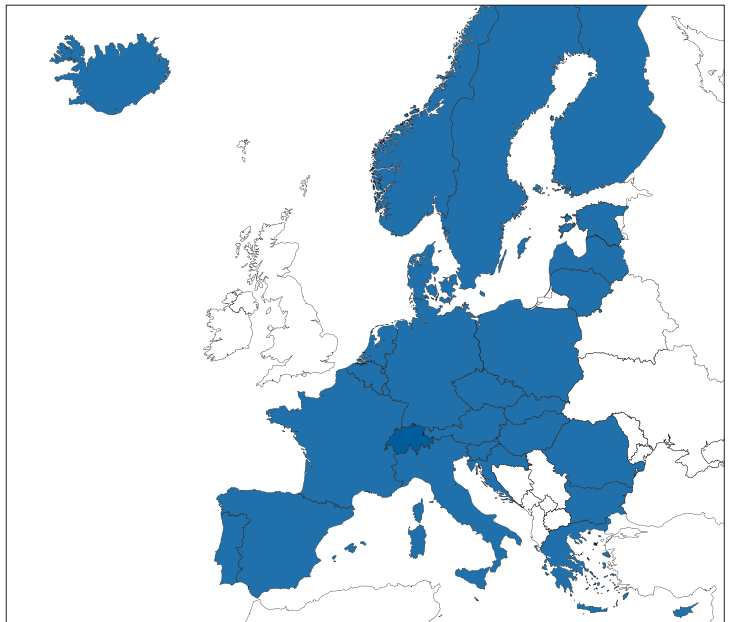
Detagls**Surpigliada da l'Ordinaziun
da la UE davart la Guardia
europeica da cunfin e da costa
(svilup da l'acquist da Schengen)**

Arguments dal comité da referendum	→	48
Arguments dal Cussegl federal e dal parlament	→	50
Text da votaziun	→	52

Situaziun da partenza

La Svizra è associada dapi l'onn 2008 al territori da Schengen (guardar chascha «La Svizra e Schengen/Dublin»). Al territori da Schengen appartegnan la gronda part dals pajais da la UE sco er la Norvegia, l'Islanda, la Svizra ed il Liechtenstein. Entaifer il territori da Schengen exista da princip la libertad da viagià; controllas da cunfin sistematicas na datti betg. Perquai collavuran ils stadis da Schengen stretgamain in cun l'auter en il sector da la segirezza, oravant tut las autoritads da giustia e da polizia. Per la protecziun dals cunfins externs da Schengen èn responsabels tut ils stadis cuminaivlamain. L'Agentura europeica da la guardia da cunfin e da costa (Frontex) dat sustegn operativ als stadis tar questa incumbensa, er tar la controlla da la migraziun. La Svizra fa part da Frontex dapi l'onn 2011. La crisa da migraziun da l'onn 2015 ha mussà ch'ils meds finansials e persunals da Frontex na bastan betg. Perquai ha la UE concludì d'engrandir ulteriuramain Frontex. La refurma vegn realisada gia dapi la fin da l'onn 2019. Cun il project dal Cussegl federal e dal parlament surpiglia la Svizra sia part da l'engrandiment da Frontex.

Frontex (Guardia europeica da cunfin e da costa)

Colorads èn ils pajais che sa participeschan a Frontex.

Funtauna: Frontex; situaziun dal schaner 2022 (frontex.europa.eu)

Controlla dals cunfins exterius

La controlla dals agens cunfins exterius è chausa dals singuls stadis da Schengen; lur suveranità è garantida. Frontex sustegna ils stadis en quest connex, per exempel en il cumbat cunter la criminalità transcunfinala e cunter la migraziun nun-controllada sco er tar la repatriaziun da personas obligadas da bandunar il spazi da Schengen. Per quest intent metta l'agenzia a disposiziun en cas da basegn personas spezializadas u equipament, sco bastiments u aviuns. Plinavant elavura ella analisas da la situaziun e metta a disposiziun quellas als stadis da Schengen.

Garanzia dals dretgs fundamentals

Frontex sto observar ils dretgs fundamentals. Per quest intent han ins stgaffi l'onn 2011 la funcziun dal responsabel per ils dretgs fundamentals ed installà il Forum consultativ per ils dretgs fundamentals. Dapi l'onn 2021 sustegnan er duas expertas svizras il responsabel per ils dretgs fundamentals. Il Forum consultativ sa cumpona tranter auter d'organisaziuns internaziunales e d'organisaziuns nunguvernamentales e cusseglia Frontex en dumondas dals dretgs fundamentals. Recurs pon vegnir inoltrads a Frontex u als stadis da Schengen. Tut las annunzias davart eventualas violaziuns da dretgs fundamentals vegnan examinadas dal responsabel per ils dretgs fundamentals.

La rolla da la Svizra

Participaziun personala e finanziaria

La Svizra sa participescha dapi passa 10 onns cun meds personals e finansials a las accziuns da Frontex als cunfins exterius da Schengen. La Confederaziun ed ils chantuns mettan a disposiziun personal a Frontex – en cas da basegn è quest personal unifurmà ed armà. En media ha la Svizra occupà fin il 2021 bundant sis piazzas a temp cumplain per onn. Ord vista finanziaria sustegna ella Frontex proporziunalmain, sco quai ch'igl è vegni concludì en la Cunvegna da Schengen e sco quai ch'i vala er per auters secturs da la collavuraziun da Schengen. La contribuziun annuala è creschida pass per pass; l'onn 2021 ha la Svizra pajà 24 milliuns francs.

Controlla da cunfin e segirezza

Las expertas ed ils experts che vegnan mess a disposiziun da la Svizra sustegnan ils stadis da Schengen tranter auter sco spezialists da documents e sco manadras da chauns u interrogheschan migrantas e migrants ch'èn gist arrivads. Ellas ed els examineschan per exempel, sch'i dat suspects da cuntribanda cun migrantas e migrants, da criminalità transcunfinala u da terrorissem.

Repatriaziun

La Svizra sa participescha als sgols da rimnada da la UE per repatriar persunas obligadas da bandunar il spazi da Schengen. Quests sgols vegnan coordinads e finanziads da Frontex. Uschia po ella spargnar resursas e custs da sgol. Dapi l'onn 2018 sustegna ella er auters stadis da Schengen tar l'identificaziun da persunas obligadas da bandunar il spazi da Schengen e tar la procuraziun da documents da viadi sco er tar repatriaziuns. Tras questas mesiras vegni evità che persunas che ston bandunar il spazi da Schengen viagian d'in stadi da Schengen en il proxim. Las decisiuns d'asil e da spediada vegnan prendidas dals singuls stadis e betg da Frontex.

Cundecisiun en il cussegl d'administraziun

Sco stadi da Schengen è la Svizra represchentada en il cussegl d'administraziun da Frontex. Uschia po ella sa participar a decisiuns davart tematicas che la pertutgan directamain, per exempel en dumondas davart il personal u davart l'equipament. En il cussegl d'administraziun s'engascha la Svizra a favur da l'observanza dals dretgs fundamentals.

Tge sa mida tras l'engrondiment da Frontex?

Consequenzas
personalas

Fin l'onn 2027 duain star a disposiziun a Frontex fin 10000 persunas sco reserva per la controlla dals cunfins exteriurs da Schengen ed en il sector da la repatriaziun. En quest connex sa tracta da 3000 emploiadas ed emploiads da Frontex e da 7000 specialistas e specialists che vegnan mess a disposiziun tras ils stadis da Schengen. Da questa reserva vegni fatg diever mo, sche quai è necessari. Tras la refurma vegn er la Svizra a sa participar cun dapli personal. La dimensiun da l'engaschament da personal da la Svizra vegn previsiblamain a s'augmentar pass per pass fin l'onn 2027; tut tenor il basegn vegnan quai lura ad esser fin var 40 plazzas a temp cumplain.¹

¹ Missiva dal Cussegl federal dals 26 d'avust 2020 concernent la surpigliada e la realisaziun da l'Ordinaziun (UE) 2019/1896 davart la Guardia europeica da cunfin e da costa e l'aboliziun da las Ordinaziuns (UE) nr. 1052/2013 ed (UE) 2016/1624 (svilup da l'acquist da Schengen) ed ina midada da la Lescha d'asil; BBl 2020 7105 cifra 7.6 ([admin.ch > Bundesrecht > Bundesblatt > Ausgaben Bundesblatt](https://www.admin.ch/gov/de/chronik/bundesrecht/bundesblatt/ausgaben/bundesblatt)).

Consequenzas
finanzialas

Parallelamain a l'engrondiment da Frontex s'augmentan ils pajaments da las contribuziuns da la Svizra pass per pass fin l'onn 2027. Da 24 milliuns francs l'onn 2021 crescha la contribuziun fin l'onn 2027 ad approximativamain 61 milliuns francs.²

Rinforzament da la
garanzia dals dretgs
fundamentals

Tras la refurma survegn il responsabel da Frontex per ils dretgs fundamentals da nov 40 personas che guardan, sch'ils dretgs fundamentals vegnan observads. Questas personas surveglian las activitads al lieu per eruir eventualas cuntravenziuns cunter ils dretgs fundamentals. Sch'ils dretgs fundamentals vegnan violads, instradeschan ellas mesiras.

**Tge capita en cas
d'in «na»?**

Sche la Svizra refusa la refurma, finescha la collavuraziun da la Svizra cun ils stadis da Schengen e da Dublin automaticamain – nun ch'ils stadis da la UE e la Cumissiun da la UE vegnian encunter a la Svizra. La fin da questa collavuraziun avess consequenzas gravantas per la segirezza, per ils fatgs d'asil, per il traffic da cunfin, per il turissem e per l'entira economia. La polizia e la duana n'avessan betg pli access als systems d'infurmaziun e d'investigaziun da Schengen e da Dublin. La Svizra stuess examinar anc ina giada dumondas d'asil ch'èn gia vegnidas refusadas d'in auter pajais europeic. Il cunfin svizzer daventass in cunfin exterior da Schengen cun controllas da cunfin sistematicas. Viagiaturas e viaggiaturs d'ordaifer l'Europa duvrassan ultra d'in visum per Schengen er anc in visum per la Svizra, quai che pudess esser per ellas ed els in motiv da betg visitar la Svizra. Tenor in rapport dal Cussegl federal vegniss l'exclusiun da la Svizra dal territori da Schengen e da Dublin a custar pliras milliardas francs per onn a l'economia publica svizra.³

- 2   Calculaziuns da l'Uffizi federal da la duana e da la segirezza dals cunfins UDSC. La contribuziun annuala da la Svizra correspunda a circa 4,5 % dal budget da Frontex.
- 3   Die volkswirtschaftlichen und finanziellen Auswirkungen der Schengen-Assoziierung der Schweiz. Rapport dal Cussegl federal dals 21 da favrer 2018 per ademplir il postulat 15.3896 ([🔗](https://www.parlament.ch) [parlament.ch](https://www.parlament.ch) > 15.3896 > Bericht in Erfüllung des parlamentarischen Vorstosses).

La Svizra e Schengen/Dublin

Dapi l'onn 2008 collavura la Svizra stretgamain cun ils stadis europeics en il sector da la segirezza e dals fatgs d'asil. La basa giuridica respectiva furman las cunvegns davart ina participaziun a la collavuraziun da Schengen e da Dublin. Questas cunvegns ha la Svizra negozià cun la UE en il rom da las tractativas bilaterals II. Il pievel svizzer ha approvà quellas il zercladur 2005. Qua tras ha el er approvà da mintgamai transferir ils novs svilups dal dretg cuminaivel en il dretg svizzer. In tala surpigliada na succeda dentant betg automaticamain. Il Cussegl federal ed il parlament pon decider en chausa – ed, en cas ch'i vegn fatg in referendum, er il pievel. Fin ussa èsi vegnì fatg duas giadas in referendum cunter talas surpigliadas. Ina giada sa tractavi da l'introducziun dal passaport biometric, l'autra giada da l'adattaziun dal dretg d'armas svizzer. Il pievel svizzer ha approvà tuts dus projects ed ha pia confermà l'entira collavuraziun en il rom da Schengen e da Dublin. Sche la Svizra na surpiglia u realisescha betg in tal svilup en ses dretg, perdan las cunvegns da Schengen e da Dublin automaticamain lur vigur legala, nun ch'il Comité maschadà concludia insatge auter entaifer 90 dis.⁴ En quest comité èn represchentads la Svizra, la Cumissiun da la UE e tut ils stadis commembers da la UE. La decisiun da cuntinuar cun la collavuraziun stuess vegnir prendida unanimamain.

4 Reglè en l'art. 7 da la Cunvegna dals 26 d'october 2004 tranter la Confederaziun svizra, l'Uniun europeica e la Communitad europeica davart l'associaziun da la Confederaziun svizra a la realisaziun, a l'applicaziun ed al svilup da l'acquist da Schengen; CS 0.362.31 ([LZ](#) admin.ch > Bundesrecht > Systematische Rechtssammlung).

Arguments

Comité da referendum

Violenza, miseria e mort èn daventadas ina part dal mingadi als cunfins externs da l'Europa. Fugitivas e fugitivs vegnan privads da lur dretgs, pitgads ed expulsads. Sco guardia europeica da cunfin e da costa è Frontex cunresponsabla per quai. Las renfatschas envers Frontex èn gravantas: intransparenza, guardar davent e participaziun a violaziuns dals dretgs umans. Tuttina èsi planisà d'engrondir massivamain Frontex – er cun daners da la Svizra. Il parlament vul augmentar fermamain la contribuziun annuala. Cunter quai èsi vegnì fatg in referendum.

La Svizra finanziescha

Per isolar l'Europa vegn Frontex, l'agentura per la protecziun dals cunfins dal territori da Schengen, cofinanziada da la Svizra. La contribuziun da la Svizra a Frontex vegniss augmentada fermamain e creschiss fin l'onn 2027 sin 61 milliuns francs per onn. Ultra da quai sa participass il Corp da guardias da cunfin svizzer pli savens ad accziuns armadas da Frontex a l'exteriur. Sco stadi che n'è betg commember da la UE ha la Svizra mo in dretg da votar limità tar la concepziun da Frontex, paja dentant ina part surproporzionala dal budget da Frontex.

Milliardas per l'isolaziun

Frontex è cunresponsabla per la politica da migraziun violenta als cunfins externs da la UE. Da nov fa Frontex er coordinaziuns transcunfinalas d'expulsiuns sfurzadas e realisescha senza talas. Fin l'onn 2027 duai Frontex disponer d'ina armada permanenta da 10 000 guardias da cunfin sco er d'atgnas armas, dronas, bastiments ed aviuns per sia lavur. Il budget da Frontex vegn a crescer fin l'onn 2027 sin 1,2 milliardas francs per onn.

Dieschmillis moran e pateschan

En il territori d'acziun da Frontex, als cunfins externs da la UE, sa mussan las consequenzas da l'isolaziun. Umans najan, moran dal fraid u pervia da blessuras e malsognas. Els vegnan bloccads, èn exponids a violenza ed ils dretgs fundamentals als vegnan refusads.

Violaziuns dals dretgs umans

Las retschertgas conferman quai che fugitivas e fugitivs raquantan dapi onns: Frontex agescha sco cumplizza en cas da violaziuns dals dretgs umans ed en cas da «pushbacks» illegals. I dat registraziuns che cumprovan, co che Frontex è preschenta, cura che guardias da costa naziunals demoleschan ils motors da las bartgas e laschan enavos fugitivas e fugitivs sin la mar. Ultra da quai cooperescha Frontex sistematicamain cun l'usche-numnada guardia da costa da la Libia che tschiffa bartgas en gronda quantitat e las maina cun violenza enavos en la Libia.

Laschar murir intenziunadamain

La Svizra è in stadi ospitant da la Convenziun da Geneva davart il statut dals fugitivs. Tgi che prenda serius la protecziun da fugitivas e fugitivs sto fermar l'engrondiment da Frontex. Sche dieschmillis personas najan en la Mar Mediterrana ch'è survegliada spessamain, lura n'è quai nagin accident, mabain assassinat.

Recumandaziun dal comité da referendum

Perquai recumonda il comité da referendum:

Na

frontex-referendum.ch

Arguments

Cussegl federal e parlament

Mo grazia a controllas sistematicas als cunfins externs pon ins viagià libramain en il territori da Schengen. Cun Frontex vegnan meglieradas questas controllas e vegn augmentada la segirezza – er per la Svizra. Tras sia participaziun a Frontex cooperescha la Svizra a la concepziun da las controllas, sustegna ils stadis da Schengen exponids e s’engascha per ils dretgs fundamentals. In «na» avess vastas consequenzas negativas e chaschunass gronds custs per la Svizra. Il Cussegl federal ed il parlament sustegnan il project per ils suandants motivs:

Proteger meglier la Svizra en il center da l’Europa

La Svizra è situada en il center dal territori da Schengen sin las rutas da transit las pli impurtantas da l’Europa. Perquai dependa nossa segirezza er da la situaziun als cunfins externs da Schengen. Ina controlla efficazia da quests cunfins è ina investiziun en la protecziun da la Svizra.

Exprimer sia opiniun e sustegnair empè da guardar tiers

Igl è en noss interess da cooperar a las controllas dals cunfins externs ed a la schliaziun dals moviments da migraziun. Mo sch’ella sa participescha, po la Svizra exprimer sia opiniun e gidar a concepir las decisiuns e l’orientaziun strategica da Frontex. Er en cas d’in «na» existiss Frontex vinavant e fiss vinavant en acziun als cunfins externs – dentant senza che la Svizra pudess sa participar a la concepziun.

Engaschament per ils dretgs fundamentals

La Svizra sustegna ina politica da nulla toleranza envers refusas illegalas da requirentas e requirents d’asil (usche-numnads «pushbacks»). Tras la refurma vegn er augmentada la garanzia dals dretgs fundamentals, tranter auter cun agid da dapli personal e cun il rinforzament dal responsabel per ils dretgs fundamentals. Er perquai vul la Svizra sustegnair la refurma e s’engaschar activamain per la protecziun dals dretgs umans.

Repatriaziun pli efficazia

In punct central en connex cun la repatriaziun da persunas obligadas da bandunar il spazi da Schengen è la collavuraziun dals stadis da Schengen. Tgi che na dastga betg sa trategnair en il territori da Schengen, al sto puspè bandunar. Da nov sustegna Frontex pli fitg ils stadis da Schengen tar la repatriaziun. Da quai profitescha la Svizra. Ella prenda dentant vinvant senza tut las decisiuns d'asil e da spedida.

Vastas consequenzas d'in «na»

En cas d'in «na» sto la Svizra temair da vegnir esclusa dal territori da Schengen/Dublin. Quai avess vastas consequenzas negativas per la Svizra. Ella perdess ina pitga centrala da sia segirezza. Persunas da la Svizra stuessan vegnir controlladas als cunfins cun ils stadis da Schengen; la libertad da viagià vegniss pia restrenschiada. La Svizra stuess examinar dapli dumondas d'asil. Betg mo il turissem patiss; l'entira economia publica stuess surpigliar gronds custs. Plinavant vegnissan las relaziuns cun la UE engrevgiadas supplementarmain.

Recumandaziun dal Cussegl federal e dal parlament

Per tut quests motivs recumandan il Cussegl federal ed il parlament d'acceptar il conclus federal davart l'approvaziun e la realisaziun dal barat da notas tranter la Svizra e la UE concernent la surpigliada da l'Ordinaziun da la UE davart la Guardia europeica da cunfin e da costa.

Gea

 admin.ch/frontex-rm

Text da votaziun

**Conclus federal
davart l'approvaziun e la realisaziun dal barat da notas
tranter la Svizra e la UE concernent la surpigliada
da l'Ordinaziun (UE) 2019/1896 davart la Guardia europeica
da cunfin e da costa e davart l'aboliziun da las Ordinaziuns
(UE) nr. 1052/2013 ed (UE) 2016/1624
(svilup da l'acquist da Schengen)
dal 1. d'october 2021**

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin ils artitgels 54 alinea 1 e 166 alinea 2 da la Constituziun federala (Cst.)¹,
sunter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 26 d'avust 2020²,
concluda:

Art. 1

¹ Il barat da notas dals 13 da december 2019³ tranter la Svizra e l'Uniun europeica concernent la surpigliada da l'Ordinaziun (UE) 2019/1896 davart la Guardia europeica da cunfin e da costa e davart l'aboliziun da las Ordinaziuns (UE) nr. 1052/2013 ed (UE) 2016/1624 vegn approvà.

² Tenor l'artitgel 7 alinea 2 litera b da la Cunvegna dals 26 d'october 2004⁴ tranter la Confederaziun svizra, l'Uniun europeica e la Communitad europeica davart l'associaziun da la Confederaziun svizra a la realisaziun, a l'applicaziun ed al svilup da l'acquist da Schengen vegn il Cussegl federal autorisà d'infirmar l'Uniun europeica davart l'adempliment da las premissas costituziunalas areguard il barat da notas tenor l'alinea 1.

Art. 2

La midada da las leschas federalas en l'agiunta vegn acceptada.

Art. 3

¹ Quest conclus è suttemess al referendum facultativ (art. 141 al. 1 lit. d cifra 3 e 141a al. 2 Cst.).

² Il Cussegl federal fixescha l'entrada en vigur da la midada da las leschas federalas en l'agiunta.

¹ SR 101
² BBl 2020 7105
³ BBl 2020 7191
⁴ SR 0.362.31

Agiunta
(art. 2)

Midada d'auters decrets

Ils decrets qua sutvart vegnan midads sco suonda:

1. Lescha federala dals 16 da december 2005⁵ davart las personas estras e l'integraziun

Art. 7 al. 1bis

^{1bis} La Confederaziun collavura cun l'agentura da l'Uniu europeica ch'è cumpetenta per survegliar ils cunfins externs da Schengen. Questa collavuraziun cumpiglia en spezial l'elavuraziun d'instruments da planisaziun sin basa da l'Ordinaziun (UE) 2019/1896⁶ per mauns da l'agentura.

Art. 71 al. 2

² Per ademplir las incumbensas tenor l'alinea 1, en spezial las incumbensas da las literas a e b, po il DFGP collavurar cun l'agentura da l'Uniu europeica ch'è cumpetenta per survegliar ils cunfins externs da Schengen.

Art. 71a al. 1

¹ Il SEM ed ils chantuns coopereschan a las acziuns internaziunalas da repatriament sin basa da l'Ordinaziun (UE) 2019/1896⁷; els mettan a disposiziun il personal necessari. La Confederaziun indemnisescha ils chantuns per questas acziuns. Il Cussegl federal regla l'autezza e las modalitads da las indemnisaziuns.

Art. 109f al. 2 lit. d

² Il sistem d'infurmaziun serva:

- d. a transmetter statisticas e datas da personas tenor l'artitgel 105 alinea 2 a l'agentura da l'Uniu europeica ch'è cumpetenta per survegliar ils cunfins externs da Schengen sin basa da l'Ordinaziun (UE) 2019/1896⁸.

⁵ SR 142.20

⁶ Ordinaziun (UE) 2019/1896 dal Parlament europeic e dal Cussegl dals 13 da nov. 2019 davart la Guardia europeica da cunfin e da costa e davart l'aboliziun da las Ordinaziuns (UE) nr. 1052/2013 ed (UE) 2016/1624, versiun tenor ABl. L 295 dals 14 da nov. 2019, p. 1.

⁷ Guardar annotaziun tar l'art. 7 al. 1bis

⁸ Guardar annotaziun tar l'art. 7 al. 1bis

Art. 111a titel ed al. 2

Communicaziun da datas

² Il SEM transmita las datas da persunas tenor l'artitgel 105 alinea 2 a l'agentura da l'Uniun europeica ch'è cumpetenta per survegliar ils cunfins externs da Schengen, sche tala dovra questas datas per ademplir las incumbensas tenor l'artitgel 87 alinea 1 litera b da l'Ordinaziun (UE) 2019/1896⁹. Questa communicaziun ha il medem status sco la communicaziun da datas da persunas tranter organs federalas.

2. Conclus federal dals 17 da december 2004¹⁰ davart l'approvaziun e la realisaziun da las cunvegns bilaterals tranter la Svizra e la UE per l'associaziun a la reglamentaziun da Schengen e da Dublin

Art. 1 al. 3bis

^{3bis} Las resursas persunalas che la Svizra metta a disposiziun a l'Agentura europeica da guardia da cunfin e da costa na dastgan betg ir a donn e cust da la protecziun naziunala dals cunfins.

3. Lescha da duana dals 18 da mars 2005¹¹

Art. 92a Cumpetenzas per acziuns en Svizra

¹ Il Cussegl federal è cumpetent per approvar las acziuns betg armadas da spezialists en dumondas da la protecziun dals cunfins per ina durada maximala da 6 mais als cunfins externs da Schengen cun la Svizra, che vegnan negoziadas mintga onn cun l'Agentura europeica da guardia da cunfin e da costa.

² L'Assamblea federala è cumpetenta per approvar acziuns da passa 6 mais u acziuns armadas. En cas urgents po il Cussegl federal dumandar posteriuramain l'approvaziun da l'Assamblea federala. L'emprim consultescha el las Cumissiuns per la politica externs e per la politica da segirezza da tuttas duas chombras sco er ils chantuns pertutgads.

⁹ Guardar annotaziun tar l'art. 7 al. 1bis

¹⁰ SR 362

¹¹ SR 631.0

**Il Cussegl federal ed il parlament recumondan
da votar ils 15 da matg 2022 sco suonda:**

Gea

Midada da la Lescha da films

Gea

Midada da la Lescha da transplantaziun

Gea

**Surpigliada da l'Ordinaziun da la UE davart
la Guardia europeica da cunfin e da costa
(svilup da l'acquist da Schengen)**
